

Ordre ACC/.../2021, per la qual es regula la utilització dels àrids reciclats procedents de la valorització de residus de la construcció i demolició

L'article 147.2 de la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, va introduir la disposició addicional quarta en el Text refós de la Llei reguladora dels residus per fomentar la utilització dels àrids reciclats, tot establint l'obligació general de determinar en els projectes de construcció d'obra pública i privada l'ús d'àrids reciclats procedents de la valorització de residus de la construcció i demolició en un percentatge mínim del 5% en pes sobre el total d'àrids previstos.

Així mateix, aquesta disposició addicional habilita a la persona titular del departament competent en matèria de medi ambient per a establir, mitjançant ordre, els requisits per a la utilització dels àrids reciclats obtinguts com a producte d'una operació de valorització de residus de la construcció i la demolició.

D'aquest marc sorgeix aquesta norma, emparada en la competència compartida en matèria de medi ambient que exerceix la Generalitat de Catalunya d'acord amb els articles 111 i 144 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

La política ambiental en matèria de residus es fonamenta en el principi de jerarquia en la seva gestió. Aquest principi inspira la regulació normativa tant a àmbit europeu, com estatal i autonòmic, i en la seva virtut s'estableix com a prioritari prevenir la producció dels residus, i, en aquells casos que no sigui possible, aprofitar els recursos que contenen, tot avançant cap a una economia circular que impulsi la competitivitat dels mercats i promogui un creixement econòmic sostenible.

En efecte, cal cercar mesures per "tancar el cercle" del cicle de vida dels productes: de la producció i el consum a la gestió de residus i el mercat de matèries primeres secundàries; i un dels àmbits d'actuació és precisament el sector de la construcció i demolició.

Es tracta d'un sector que ha patit de manera directa els efectes de la recessió econòmica en la darrera dècada, situació agreujada pel fet que el cicle anterior va ser de gran expansió. El descens en la demanda d'habitatges, juntament amb la caiguda dels preus i l'escassa inversió en obra pública fan que l'activitat d'aquest sector se situï en nivells molt inferiors als de l'any 2008.

En conseqüència, la reducció en la generació de residus de la construcció i demolició en els últims anys ha suposat que les plantes de tractament no rebin residus suficients per continuar la seva activitat, situació que s'agreuja amb el fet que els materials tractats per aquestes instal·lacions no tenen suficient demanda, atès que les administracions públiques, que eren les principals demandants d'aquest material, han reduït en gran mesura la seva activitat.

Tot això, aquest sector continua tenint un important teixit empresarial i reuneix les condicions per impulsar mesures d'economia circular, en la línia de les actuacions portades a terme en la Unió Europea.

En aquest marc, la Directiva (UE) 2018/851, del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de maig de 2018, en la modificació de l'article 9 de la Directiva 2008/98/CE sobre els residus disposa l'obligació dels Estats membres d'adoptar mesures per prevenir la generació de residus i, en concret, mesures que fomentin la reutilització dels productes i la implantació de

sistemes que prevegin activitats de reparació i reutilització respecte a materials i productes de la construcció.

A Catalunya, d'acord amb el Decret 89/2010, de 29 de juny, pel qual s'aprova el Programa de gestió de residus de la construcció de Catalunya (PROGROC), es regula la producció i gestió dels residus de la construcció i demolició, i el cànon sobre la deposició controlada dels residus de la construcció, l'Administració de la Generalitat de Catalunya ha de vetllar per afavorir que les opcions de gestió de residus de la construcció i demolició es basin en la prevenció de la generació d'aquests residus i, quan això no sigui possible, en les alternatives que ambientalment resultin més respectuoses.

Així mateix, el Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus ja preveu a l'article 5.2.b) que es promoguin accions de foment i suport adreçades als ens locals de Catalunya per a impulsar i consolidar l'ús dels productes reciclats i reciclables per als quals no hi ha un mercat consolidat i tenen dificultats per competir, en igualtat de condicions econòmiques de mercat, amb altres productes similars produïts amb matèries primeres naturals de primera generació.

És per això que s'ha considerat necessari impulsar l'ús dels àrids reciclats amb una regulació que consolidi la seva utilització, no només en obra pública, atès que l'experiència assolida els últims anys en la valorització de residus de la construcció i demolició ha confirmat la possibilitat real d'introducció d'aquestes matèries en el mercat.

Així mateix, donada la composició física dels àrids reciclats, a partir del percentatge en pes de cadascun dels materials constituents que conformen les diferents categories, així com la diferent classificació segons la seva granulometria, es fa necessària l'elaboració d'una regulació específica, que possibiliti l'aprofitament d'aquest material i garanteixi la protecció de la salut de les persones i del medi ambient, com en el seu dia es va garantir amb èxit amb la regulació específica de les escòries siderúrgiques, regulades al Decret 32/2009, de 24 de febrer, sobre la valorització d'escòries siderúrgiques.

A més, amb aquesta ordre es dóna compliment al Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos a Catalunya (PRECAT), que conté com a objectiu el desenvolupament a l'any 2020 del mercat de l'àrid reciclat per facilitar que la totalitat de la seva producció sigui absorbida a Catalunya, tot preveient l'aprovació d'una norma que estableixi els criteris mínims de qualitat dels àrids reciclats.

El text d'aquesta norma ha estat sotmès al procediment de comunicació a la Comissió Europea d'acord amb la Directiva (UE) 2015/1535 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de setembre de 2015, per la qual s'estableix un procediment d'informació en matèria de reglamentacions tècniques i de regles relatives als serveis de la societat de la informació i el Reial Decret 1337/1999, de 31 de juliol, pel qual es regula la remissió d'informació en matèria de normes i reglamentacions tècniques i reglaments relatius als serveis de la societat de la informació.

Aquesta ordre compleix amb els principis de bona regulació establerts en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Es tracta d'una norma necessària per donar compliment a les disposicions legals esmentades i eficaç per assolir els objectius de la intervenció, i en la seva elaboració s'han tingut en compte els principis de proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència, amb la finalitat de no imposar obligacions excessives als destinataris i que sigui coherent amb el marc normatiu vigent.

En conseqüència, a proposta del director de l'Agència de Residus de Catalunya, d'acord amb els articles 111 i 144 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i l'article 39.3 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, i en ús de l'atribució que m'ha estat conferida en virtut de la disposició addicional quarta del Text refós de la llei reguladora dels residus, aprovat pel Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol,

Ordeno:

Article 1

Objecte

L'objecte d'aquesta ordre és regular la utilització dels àrids reciclats obtinguts de residus de la construcció i la demolició de l'obra pública i privada executada a Catalunya. Es fixen els usos admesos i els requisits per a la utilització dels àrids reciclats.

Article 2

Àmbit d'aplicació

La present ordre s'aplica als àrids reciclats obtinguts de residus de la construcció i la demolició, que s'utilitzen en l'obra pública i privada executada a Catalunya.

Article 3

Definicions

Als efectes d'aquesta ordre s'entén per:

- a) Àrid: material granular utilitzat en la construcció. Els àrids poden ser naturals, artificials o reciclats.
- b) Àrid reciclat obtingut de residus de la construcció i demolició: és l'àrid resultant del tractament del material inorgànic prèviament utilitzat en la construcció, provinent d'un gestor autoritzat o per a la reutilització en la pròpia obra. En qualsevol cas, per tenir la consideració d'àrid reciclat ha de complir amb les característiques especificades en l'article 5.
- c) Reciclatge de residus de la construcció i demolició: operació de valorització consistent en la recuperació dels productes o substàncies contingudes en els residus de la construcció i demolició, consistents en el procés industrial de selecció, neteja, reducció i garbellat dels residus de construcció i demolició per tal d'obtenir un àrid reciclat de composició i característiques preestablertes, adequades a la normativa tècnica per a ser utilitzat com a àrid reciclat en obres d'urbanització, obra civil, edificació i altres, amb seguretat per a la salut i el medi ambient.
- d) Instal·lacions de reciclatge: són les instal·lacions degudament autoritzades que tenen com a finalitat el reciclatge dels residus de construcció i demolició.
- e) Plantes mòbils: instal·lacions temporals de reciclatge, adscrites a una obra autoritzada i contemplades dins la corresponent llicència d'obres atorgada.
- f) Categories d'àrids reciclats: classificació d'àrids reciclats basada en característiques comuns de composició del material, establerta a partir de rangs predefinites de percentatges màxims i/o mínims de tots els elements que componen una mostra d'àrid reciclat.
- g) Granulometria: relació de percentatges en que es troben les diferents mides de partícules d'un àrid respecte del total, determinada d'acord amb el mètode d'assaig establert en la UNE EN 933-1.

- h) Grandària de l'àrid: denominació de l'àrid, expressada en funció de les mides dels garbells inferior (d) i superior (D), expressada en forma d/D. Aquesta denominació admet la presència d'algunes partícules que siguin retingudes pel garbell superior (desclassificats superiors) o que passen pel garbell inferior (desclassificats inferiors). El límit inferior (d) pot ser zero.

Article 4

Composició dels àrids reciclats

Els tipus de materials que componen els àrids reciclats procedents de materials de construcció i demolició són:

- Rc: formigó, productes de formigó, prefabricats i morter
- Ru: àrids i pedra natural (sense morter adherit)
- Rb: maons, teules i material ceràmic
- Ra: mescles bituminoses
- Rg: vidre
- Rx: altres materials impropis (guix, metalls, fusta no flotant, plàstic,...)

Article 5

Categories i granulometria dels àrids reciclats

1. Als efectes de definir els usos admesos dels àrids reciclats, cal atendre a la seva categoria i granulometria.

2. S'estableixen les següents categories d'àrids reciclats, en funció de llur composició física a partir del percentatge en pes de cadascun dels materials constituents que conformen habitualment els materials procedents del reciclatge dels residus de construcció i demolició:

a) Categoria ARF: classificació dels àrids reciclats, denominada d'Àrids Reciclats de Formigó, procedents del reciclatge de materials prèviament utilitzats en construcció, que compleixen les característiques específiques de composició del material establertes a l'annex I.

b) Categoria ARMf: classificació dels àrids reciclats, denominada d'Àrids Reciclats Mixtes de Formigó, procedents del reciclatge de materials prèviament utilitzats en construcció, que compleixen les característiques específiques de composició del material establertes a l'annex I.

c) Categoria ARMc: classificació dels àrids reciclats, denominada d'Àrids Reciclats Mixtes Ceràmics, procedents del reciclatge de materials prèviament utilitzats en construcció, que compleixen les característiques específiques de composició del material establertes a l'annex I.

d) Categoria ARC: classificació dels àrids reciclats, denominada d'Àrids Reciclats Ceràmics, procedents del reciclatge de materials prèviament utilitzats en construcció, que compleixen les característiques específiques de composició del material establertes a l'annex I.

e) Categoria ARMa: classificació dels àrids reciclats denominada d'Àrid Reciclat Mixt amb Asfalt, procedents del reciclatge de materials prèviament utilitzats en construcció, que compleixen les característiques específiques de composició del material establertes a l'annex I.

3. S'estableixen les següents granulometries d'àrids reciclats segons la grandària de l'àrid:

a) Grava (o àrid gruixut): material retingut en el garbell de 4 mm (el garbell de 2mm, en el cas dels sols).

b) Sorra (o àrids fins): material que passa pel garbell de 4mm (el garbell de 2mm, en el cas dels sols) i queda retingut en el garbell de 0,063mm (segons UNE EN 933-2).

c) Tot-u: material granular amb una distribució granulomètrica contínua.

Article 6 Usos admesos

1. Els àrids reciclats poden ser utilitzats per als usos establerts a l'annex II.

2. Els àrids reciclats han de complir les prescripcions que estableixin els plecs de condicions tècniques incorporades en l'expedient que aprova el projecte de les obres de destinació.

Article 7 Requisits per a la utilització d'àrids reciclats

1. Els àrids reciclats han de provenir d'instal·lacions de reciclatge de residus de la construcció i demolició autoritzades i inscrites en el corresponent registre o de plantes mòbils.

En el cas que els àrids reciclats provinguin de plantes mòbils, aquestes han de ser recollides en la llicència d'obres com a part integrant de l'obra i han d'estar incloses en la memòria del projecte d'execució. Els àrids reciclats han de provenir dels residus de la construcció i demolició generats en la mateixa obra i s'han de destinar a la mateixa obra.

En les obres públiques correspon al promotor donar compliment a aquestes prescripcions, que han de quedar recollides en el projecte d'obra, tot verificant-les a través dels seus sistemes de control.

2. Els àrids reciclats s'han de subministrar amb la documentació que acrediti que disposen del marcat CE per als usos admesos en la present ordre, d'acord amb allò establert al Reglament (UE) nº305/2011, del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març de 2011, pel qual s'estableixen condicions harmonitzades per a la comercialització de productes de construcció i es deroga la Directiva 89/106/CEE del Consell.

Disposició Final única Entrada en vigor

Aquesta ordre entra en vigor el dia següent de la seva publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya

Barcelona,

TERESA JORDÀ I ROURA

Consellera d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Annex I

Categories dels àrids reciclats en funció del percentatge en pes dels components principals

a) **Categoria ARF:** els seus components de formigó, morter i pedra natural, superen el 90% en pes, el material ceràmic i d'obra de fàbrica (argila cuita) és menor del 10% i l'asfalt i altres materials bituminosos no arriben al 5%.

b) **Categoria ARMf:** els seus components de formigó, morter i pedra natural, superen el 70% en pes, el material ceràmic i d'obra de fàbrica (argila cuita) és menor del 30% i els materials bituminosos no arriben al 5%.

c) **Categoria ARMc:** els seus components de formigó, morter i pedra natural són inferiors al 70% en pes, el material ceràmic i d'obra de fàbrica (argila cuita) és major del 30% i els materials bituminosos no arriben al 5%.

d) **Categoria ARC:** els seus components de material ceràmic i d'obra de fàbrica (argila cuita), superen el 70% en pes, els seus components de formigó, morter i pedra natural, no supera el 30% del total.

e) **Categoria ARMa:** el seu component de formigó és superior al 50%, el material ceràmic és màxim d'un 20%, i les mescles bituminoses és d'un 30%.

(*)Específicament, es podran considerar la àrids reciclats amb betum, provinents del fresat de mescles bituminoses amb una composició de mescles bituminoses superior al 95%, vidre <1%, impropis Rx<2% per als seus usos.

Classe	Descripció	ARF	ARMf	ARMc	ARC	ARMa
		Àrid Reciclat de Formigó	Àrid Reciclat Mixt de Formigó	Àrid Reciclat Mixt Ceràmic	Àrid Reciclat Ceràmic	Àrid Reciclat Mixt amb aglomerat
Rc	Formigó, peces de formigó i prefabricats	> 90%	> 70%	< 70%	< 30%	>70%
Ru	Àrids i pedra natural (sense morter adherit)					
Rb	Maons teules i altres de material ceràmic					
Ra	Mescles asfàltiques i betums	< 5%				5% - 30% (*)
Rg	Vidre	< 1%				

Rx *Impropis*

Rx < 2% (Guix < 1%)

Annex II

Usos admesos segons la categoria i granulometria dels àrids reciclats

Aplicacions i usos recomanats dels àrids reciclats	Grava					Sorra					Tot-u				
	ARF	ARMf	ARMc	ARC	ARMa	ARF	ARMf	ARMc	ARC	ARMa	ARF	ARMf	ARMc	ARC	ARMa
Prefabricats de formigó															
Paviments interior (rajoles, terrazo,...)	V	V				V	V		V		V			V	
Paviments exteriors (panots, llambordes, vorals, ...)	V	V				V	V		V		V			V	
Elements de mobiliari urbà (bancs, barreres, ...)	V	V				V	V		V		V			V	
Formigó en massa															
Formigó de reblert (H8)	V	V	V			V	V	V			V	V			
Formigó de neteja (H10)	V	V	V			V	V	V			V	V			
Llits de canalitzacions (H15)	V	V				V	V				V	V			
Formigó conformat in situ (cunetes, barreres, ...) H15	V	V				V	V				V	V			
Morters															
Morters per fàbrica de mamposteria						V	V	V	V						
Morters d'arrebossat						V	V	V	V						
Morters de reblert (rases, ...)						V	V	V	V						
Ferms: mescles bituminoses															
Àrids de cobertura per a regs d'imprimació i curat						V	V				(*)				
Àrids i pols mineral per a mescles bituminoses						V	V				(*)				
Ferms: capes rígides															
Paviment monocapa formigó per a senders i camins	V	V				V	V				V	V			
Base de formigó per a vials asfaltats	V	V				V	V				V	V			
Base de formigó per aceres i enrajolats	V	V				V	V				V	V			

Formigó compactat en rodillo	V	V				V	V				V	V			
Ferms: capes semi rígides															
Base de sol ciment per a camins i vials											V	V	V		
Base de grava ciment per a camins i vials	V	V	V												
Ferms: capes granulars															
Base de camins i vials	V	V	V	V	V						V	V	V	V	V
Subbase de camins i vials	V	V	V	V	V						V	V	V	V	V
Superfície per aparcaments i altres espais transitats	V	V	V	V	V						V	V	V	V	V
Capas drenants i drenatges localitzats	V	V	V	V	V										
Reblerts															
Terraplens i anivellament de terrenys	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Restauració morfològica d'espais degradats	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Rebliment de rases	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Trasdòs de murs	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Altres usos															
Protecció de cobertes no transitables i invertides	V	V	V	V											
Material granular decoratiu per a jardineria	V	V	V	V		V	V	V	V						
Substrat mineral per conreu	V	V	V	V		V	V	V	V		V	V	V	V	

(*): Usos previstos per l'especificitat considerada de la categoria ARMa.